

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ (ПУЕТ)

**ПРОБЛЕМИ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ В
СУЧАСНИХ УМОВАХ**

ЗБІРНИК

матеріалів IV Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

(м. Полтава, 20–21 квітня 2023 року)

**Полтава
ПУЕТ
2023**

УДК 336-043.86
П78

Програмний комітет

Голова:

О. О. Нестуля, д-р іст. наук, професор, ректор Полтавського університету економіки і торгівлі (ПУЕТ).

Співголови:

Д. П. Дімітров, д-р екон. наук, професор, ректор Університету національного та світового господарства;

Л. О. Шавга, д-р екон. наук, професор, ректор Кооперативно-торгового університету Молдови, професор Університету «Dunarea de Jos»;

Х. Х. Назарзода, д-р техн. наук, доцент, ректор Таджикиського державного університету комерції;

С. О. Катажина, доктор філософії, професор Повісланського університету;

Н. С. Педченко, д-р екон. наук, професор, перший проректор ПУЕТ;

О. В. Манжура, д-р екон. наук, доцент проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ.

Організаційний комітет

Голова:

О. В. Яріш, канд. екон. наук, доцент завідувач кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ.

Члени організаційного комітету (ПУЕТ):

Т. П. Гудзь, д-р екон. наук, професор, професор кафедри фінансів та банківської справи;

О. В. Гасій, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри фінансів та банківської справи;

С. П. Прасолова, канд. екон. наук, доцент, заступник завідувача кафедри фінансів та банківської справи;

Г. М. Сидоренко-Мельник, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри фінансів та банківської справи;

А. М. Соколова, канд. екон. наук, доцент доцент кафедри фінансів та банківської справи;

О. В. Тимошенко, канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів та банківської справи;

М. М. Іващенко, директор інформаційного центру;

Л. М. Діденко, директор центру інформаційного забезпечення освітнього процесу;

Ю. В. Перегуда, директор міжнародного науково-освітнього центру;

Н. І. Манжура, завідувач науково-організаційного відділу.

Проблеми та перспективи розвитку фінансової системи в сучасних умовах : збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 20–21 квітня 2023 року). – Полтава : ПУЕТ, 2023. – 172 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-R). – Текст укр., англ. мовами.

ISBN 978-966-184-449-9

У збірнику подано матеріали доповідей, оприлюднених на IV Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку фінансової системи в сучасних умовах». Розраховано на наукових і науково-практичних працівників закладів вищої освіти та наукових установ, аспірантів, студентів, практичних працівників і широкий читачський загал.

УДК 336-043.86

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

ISBN 978-966-184-449-9

© Полтавський університет
економіки і торгівлі, 2023

СЕКЦІЯ 6. ФОНДОВИЙ РИНОК ТА ЙОГО ЦИФРОВІ ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ

О. В. Єгорова, канд. екон. наук, доцент;

С. І. Книш, аспірант;

О. О. Томілін, д-р екон. наук, професор – науковий керівник

Полтавський державний аграрний університет,

м. Полтава, Україна

ПРИНЦИПИ ВЕНЧУРНОГО ІНВЕСТУВАННЯ

Венчурні інвестиції – це вкладення з високим ризиком у перспективні проекти або компанії, що тільки з’явилися або зростають. Тобто, це інвестиції в компанії на стадії запуску або на початкових етапах розвитку з метою отримання великого прибутку. Високий ступінь ризику таких інвестицій зумовлений згортанням значної частки стартапів. Проте, деяким з молодих компаній інвестиції допомагають зробити великий прорив, тоді інвестиція у перспективну ідею окупається багаторазово. У разі успішного розвитку проекту, рентабельність інвестицій, зазвичай вище за середньоринкові у даній галузі і може досягати сотні відсотків на рік. Інвестори можуть одержувати винагороду у вигляді прибутку, роялті, привілейованих акцій, росту вартості акціонерного капіталу або в іншому вигляді [1].

Основні принципи венчурного інвестування:

– принцип «добровільного ризику». Інвестори не виключають негативний результат «ризикового» проекту і передбачають можливість втрати інвестованих коштів. Вони погоджуються на відсутність гарантій отримання прибутку і можливість втрати інвестицій при невдачі в обмін на високі прибутки в разі успіху;

– отримувач інвестицій не несе жодної відповідальності за успіх проекту, і якщо проект не принесе прибутку, не зобов’язаний повертати інвестовані кошти. Тобто, інвестор не має гарантій від компанії;

– інвестиції надаються на безповоротній, безпроцентній основі, не вимагають забезпечення і не підлягають вилученню

протягом існування таких правовідносин. Головна і принципова відмінність венчурного інвестування від традиційної позики (наприклад від банківського кредиту) полягає в тому, що гроші можуть надаватися без гарантованого забезпечення наявним майном або іншими активами підприємця. Єдиною заставою є обумовлена частка акцій у вже існуючій або лише створюваній фірмі [2];

– довгостроковість інвестицій. При венчурних інвестиціях передбачається вкладання коштів на строк від трьох до семи років, а на отримання прибутку від інвестування і ще від п'яти до десяти років;

– кошти вкладають на початкових етапах, коли статутний капітал ще не сформований. Можливо навіть, що частково кошти вносять до реєстрації компанії, тільки на основі бізнес-плану. Як зазначалося, венчурні інвестиції залучаються переважно на етапі фінансування початкової стадії проєкту «інвестування в ідею» або фази першого циклу розвитку компанії, проте можуть залучатися й на стадії безпосередньо публічного продажу акцій (мезонінне фінансування). Мезонінне фінансування – це гібрид боргового та пайового фінансування, який надає позикодавцю право перетворити його на частку в акціонерному капіталі компанії у випадку дефолту, як правило, після сплати компанією венчурного капіталу та інших старших позикодавців. Якщо все пройде вдало на ранніх етапах, ризик вкладень в проєкт знизиться й він залучатиме і прямих інвесторів. Тому венчурний інвестор – у певному сенсі першопроходець, за яким можуть прийти інші. Але, звичайно, максимальний прибуток отримують ті, хто ризикував найбільше;

– венчурний інвестор офіційно стає співзасновником проєкту, що вказується у відповідному договорі. Венчурні інвестори, зазвичай, отримують або акції, або частку в компанії. Фінансування може передбачати пайову участь інвестора в капіталі підприємства в прямій або опосередкованій формі, частіше користуючись юридичним статусом партнерств, а внесена частка капіталу визначає обсяг відповідальності та майбутніх прибутків. Тому в разі успіху інвестор гарантовано отримує

частку прибутку, яка може і залежати, і не залежати від розміру інвестицій. Інвестор, здійснюючи венчурне фінансування інноваційної компанії, розраховує не так на отримання дивідендів або відсотка за вкладений капітал, а на зростання вартості вкладень в компанію це є принцип націленості на приріст вартості вкладення;

- інвесторові може максимально належати 50 % проекту. Венчурний інвестор не намагається придбати контрольний пакет акцій та отримати контроль над компанією. Він розраховує, що керівники компанії, які мають контрольний пакет акцій, будуть зацікавлені в активному розвитку свого бізнесу.

- диверсіфікація об'єктів вкладень. Одна вдала інвестиція може перекрити ряд невдалих. Але можуть піти роки на те, щоб довести починання до релізу;

- інвестор може мати додаткові функції (наприклад, консультанта з питань, у яких він компетентний). Венчурний підприємець, будучи співвласником підприємства, приймає активну особисту участь у його функціонуванні надаючи консультації, управлінські та інші послуги, так як він зацікавлений у розвитку і успішній діяльності інноваційних проектів. У компетенції інвестора здійснювати кадрові перестановки. Така розширена роль визначається договором або особистими домовленостями. Також інвестори передають фундаторам молодій компанії підтримку по лінії менеджменту – досвід ведення бізнесу, корисні зв'язки і навички. [3].

Нерідко прихід венчурного інвестора в компанію змінює її внутрішню організацію, щоб зробити компанію відомою, зрозумілою, відкритою для інших інвесторів, які бажають взяти участь у проекті, та для потенційних клієнтів. Для формування таких змін фонди можуть залучати професійних фінансистів, юристів, управлінців, маркетологів, які допоможуть довести до релізу створення продукту та організувати його ефективно виведення на ринок.

Водночас українські венчурні фонди нерідко очікують, що у стартапа вже є сильна команда, вміння нею керувати, хороші бізнес-показники, стратегія для розвитку бізнесу в найближчі

роки, розуміння того, як виводити на ринок і продавати свій продукт. Тобто інвестору нічого не потрібно міняти у внутрішній організації підприємства – для успіху воно вже має все, окрім грошей.

Список використаних інформаційних джерел

1. Дума О. І. Механізми венчурного інвестування в стартапи. *Менеджмент та підприємництво в Україні*. № 2(8). 2022. С. 169–182.
2. Єгорова О. В., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник Ю. М. Економічний аналіз : навч. посіб. Полтава: РВВД ПДАА, 2018. 290 с.
3. Поліщук О. Т. Сутнісні характеристики венчурного інвестування та його місце у розвитку національної економіки. *Фінанси, облік, банки*. № 1 (22). 2017. С. 135–145.

Р. С. Квасницька, д-р екон. наук, професор
Хмельницький національний університет,
м. Хмельницький, Україна

РЕАЛІЇ ОБІГУ КРИПТОВАЛЮТИ В УКРАЇНІ

В умовах популяризації інформаційних технологій та заміни аналогових інструментів цифровими, з'являється потреба в переході від фіатних грошей до їхніх цифрових альтернатив (в т. ч. криптовалют), для забезпечення належних темпів розвитку банківського сектору економіки. Відмітимо, що криптовалюти мають характерні ознаки, які вирізняють їх від інших цифрових валют, а саме їх [1]:

– децентралізація – жодна установа не контролює мережу криптовалют. Вона, як правило, підтримується групою добровільних розробників та працює на відкритій мережі спеціалізованих комп'ютерів, розповсюджених по всьому світу, що унеможливує відслідковування, обмеження або блокування транзакцій;

– унікальність – подібно до індивідуального номеру на банкноті, кожна криптовалютна одиниця має індивідуальний код, та не може бути скопійована;

– обмеженість пропозиції – фіатні гроші можуть випускатися національним банком та змінювати курс валюти незалежно